

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 7 września 2016 r. *

Odwołanie — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Artykuł 101 TFUE — Artykuł 53 porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. — Europejski rynek szkła samochodowego — Porozumienia w przedmiocie podziału rynków i wymiany szczególnie chronionych informacji handlowych — Grzywny — Wytoczne z 2006 r. w sprawie metody ustalania grzywien — Punkt 13 — Wartość sprzedaży — Rozporządzenie (WE) nr 1/2003 — Artykuł 23 ust. 2 akapit drugi — Wskazana w przepisach górna granica grzywny — Kurs wymiany przy obliczaniu górnej granicy grzywny — Kwota grzywny — Nieograniczone prawo orzekania — Przedsiębiorstwa jednoproduktowe — Proporcjonalność — Równość traktowania

W sprawie C-101/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniesione w dniu 27 lutego 2015 r.,

Pilkington Group Ltd, z siedzibą w Lathom (Zjednoczone Królestwo),

Pilkington Automotive Ltd, z siedzibą w Lathom,

Pilkington Automotive Deutschland GmbH, z siedzibą w Witten (Niemcy),

Pilkington Holding GmbH, z siedzibą w Gelsenkirchen (Niemcy),

Pilkington Italia SpA, z siedzibą w San Salvo (Włochy),

reprezentowane przez S. Wiskinga oraz K. Fountoukakosa-Kyriakakosa, solicitors, oraz przez adwokata C. Puech Baron,

wnoszące odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez A. Biolana, M. Kellerbauera oraz H. Leupolda, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, C. Lycourgos, E. Juhász, C. Vajda i K. Jürimäe (sprawozdawca), sędziowie,

* Język postępowania: angielski.

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 marca 2016 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 14 kwietnia 2016 r.,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 W swoim odwołaniu spółki Pilkington Group Ltd, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH i Pilkington Italia SpA wnoszą o uchylenie wydanego przez Sąd Unii Europejskiej wyroku z dnia 17 grudnia 2014 r., Pilkington Group i in./Komisja (T-72/09, niepublikowany, EU:T:2014:1094, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”), w którym Sąd oddalił wniesioną przez te spółki skargę zawierającą przedstawione w pierwszej kolejności żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2008) 6815 wersja ostateczna z dnia 12 listopada 2008 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. [81 WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/39.125 – Szkło samochodowe), zmienionej decyzją Komisji C(2013) 1119 final z dnia 28 lutego 2013 r. (zwaną dalej „sporną decyzją”), w zakresie, w jakim decyzja ta dotyczy wnoszących odwołanie, oraz przedstawione posiłkowo żądanie stwierdzenia nieważności art. 2 tej decyzji w zakresie, w jakim nakłada on grzywnę na wnoszące odwołanie, lub przedstawione także posiłkowo, w dalszej kolejności, żądanie obniżenia kwoty tej grzywny.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 1/2003

- 2 Artykuł 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [81 WE i 82 WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1), zatytułowany „Grzywny”, w ust. 2 stanowi:

„Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwo i związki przedsiębiorstw grzywny nieprzekraczające 1% całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym [w bezpośrednio wcześniejszym] roku obrotowym, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania [niedbalstwa]:

a) naruszają art. [81 WE lub 82 WE] [...]

[...]

Dla każdego przedsiębiorstwa lub związku przedsiębiorstw biorących udział w naruszeniu grzywna nie przekroczy 10% całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym [w bezpośrednio wcześniejszym] roku obrotowym.

[...]”.

Wytyczne z 2006 r.

- 3 Punkty 4–6, 13 i 35 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwane dalej „wytycznymi z 2006 r.”) stanowią:

„4. [...] Powodem, dla którego grzywny ustala się na poziomie odpowiednio wysokim dla osiągnięcia efektu odstraszającego, jest nie tylko ukaranie przedsiębiorstw (konkretny efekt odstraszający), lecz również powstrzymanie innych przedsiębiorstw od podejmowania działań sprzecznych z przepisami [art. 81 i 82 WE] lub kontynuowania tego rodzaju działań (ogólny efekt odstraszający).

5. Dla osiągnięcia powyższych celów przy ustalaniu wysokości grzywien Komisja powinna oprzeć się na danych dotyczących wartości sprzedaży dóbr lub usług mających związek z naruszeniem przepisów. Także czas trwania naruszenia powinien odgrywać znaczącą rolę przy ustalaniu kwoty grzywny [...].

6. Połączenie wartości sprzedaży mających związek z naruszeniem przepisów z okresem jego trwania stanowi formułę [odpowiednią wartość zastępczą] odzwierciedlającą zarówno gospodarcze znaczenie naruszenia, jak i stopień zaangażowania każdego z uczestniczących w nim przedsiębiorstw [...].

[...]

13. W celu ustalenia kwoty podstawowej grzywny Komisja uwzględni wartość sprzedaży dóbr [towarów] lub usług zrealizowanych [osiągnięta] przez przedsiębiorstwo, mając[ą] bezpośredni lub pośredni [(będzie to miało miejsce na przykład w przypadku ustaleń cen o charakterze horyzontalnym dla danego produktu, gdzie cena tego produktu służy jako podstawa dla cen produktów o niższej lub wyższej jakości)] związek z naruszeniem, w [na] danym sektorze [obszarze] geograficznym na terytorium [Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)] [...].

[...]

35. W wyjątkowych okolicznościach Komisja może, na prośbę stron, uwzględnić niewypłacalność danego przedsiębiorstwa w szczególnym kontekście społeczno-gospodarczym. Komisja nie obniży jednak grzywny jedynie w wyniku ustalenia, że sytuacja finansowa przedsiębiorstwa jest niekorzystna lub deficytowa. Obniżenie grzywny może zostać przyznane jedynie na podstawie obiektywnych dowodów, że nałożenie grzywny, na warunkach ustanowionych niniejszymi wytycznymi, zagroziłoby nieodwracalnie rentowności danego przedsiębiorstwa oraz doprowadziłoby do pozbawienia jego aktywów wszelkiej wartości”.

Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

- 4 Z pkt 1–12 i 36 zaskarżonego wyroku wynika, że w spornej decyzji Komisja uznała, iż określona liczba przedsiębiorstw, w tym wnoszące odwołanie, uczestniczyła w jednolitym i ciągłym naruszeniu art. 81 ust. 1 WE w sektorze szkła samochodowego, polegającym na uzgodnionym podziale umów dotyczących dostawy szyb samochodowych lub kompletów szyb, zawierających generalnie szybę przednią, szybę tylną i szyby boczne, do głównych producentów samochodów prowadzących działalność w ramach EOG. W odniesieniu do wnoszących odwołanie Komisja stwierdziła, że naruszenie to miało miejsce w okresie od 10 marca 1998 r. do 3 września 2002 r., i z tego tytułu nałożyła na nie solidarnie grzywnę w wysokości 370 mln EUR [art. 2 lit. c) spornej decyzji].

- 5 W dniu 28 lutego 2013 r. Komisja wydała decyzję C(2013) 1119 final, zmieniającą decyzję C(2008) 6815 wersja ostateczna, w szczególności w zakresie sposobu obliczenia grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie. Za pomocą tej decyzji Komisja chciała zasadniczo skorygować dwa błędy, które w swej ocenie popełniła przy dokonywaniu tych obliczeń. W efekcie wydania owej decyzji nowa kwota grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie została ustalona na 357 mln EUR zamiast początkowej kwoty 370 mln EUR.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 6 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 18 lutego 2009 r., zmienionym pismem, które dotarło do sekretariatu Sądu w dniu 15 marca 2013 r., wnoszące odwołanie wniosły skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, podnosząc w niej sześć zarzutów. Znaczenie dla niniejszego odwołania mają jedynie zarzuty trzeci, piąty i szósty, odnoszące się do sposobu obliczenia grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie. Wnoszące odwołanie wniosły także do Sądu, aby w stosownym wypadku, niezależnie od zarzutów dotyczących stwierdzenia nieważności, skorzystał z nieograniczonego prawa orzekania i obniżył kwotę grzywny, która została na nie nałożona.
- 7 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił skargę w całości.

Żądania stron w postępowaniu odwoławczym

- 8 W odwołaniu wnoszące odwołanie wnoszą do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim oddalono jego mocą skargę skierowaną przeciwko art. 2 ust. 1 lit. c) spornej decyzji;
 - obniżenie grzywny nałożonej na nie w art. 2 ust. 1 lit. c) spornej decyzji; oraz
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 9 Komisja wnosi o oddalenie odwołania i obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania odwoławczego.

W przedmiocie odwołania

- 10 Na poparcie odwołania wnoszące je podnoszą trzy zarzuty.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu prawa w zakresie wykładni pkt 13 wytycznych z 2006 r.

Argumentacja stron

- 11 W zarzucie pierwszym, wymierzonym przeciwko pkt 217–227 zaskarżonego wyroku, wnoszące odwołanie krytykują Sąd za to, że orzekł on, iż przy ustalaniu kwoty podstawowej nałożonej na nie grzywny Komisja wzięła pod uwagę sprzedaż realizowaną na podstawie umów, które pochodziły sprzed okresu naruszenia i nie były renegocjowane w trakcie tego okresu (zwaną dalej „sporną sprzedażą”).

- 12 Wnoszące odwołanie podnoszą, że oznacza to, iż Sąd oparł się na błędnej interpretacji pojęcia „wartości sprzedaży towarów lub usług osiągniętej przez przedsiębiorstwo, mającej bezpośredni lub pośredni związek z naruszeniem”, w rozumieniu pkt 13 wytycznych z 2006 r. Pojęcie to nie pozwala bowiem Komisji na uwzględnienie spornej sprzedaży, gdyż jest oczywiste, że w żaden sposób nie świadczy ona o naruszeniu, i to nawet jeśli miało ono na celu ogólną stabilizację rynku objętego naruszeniem. Tak więc uwzględnienie owej sprzedaży nie stanowi odpowiedniej wartości zastępczej w rozumieniu pkt 6 tych wytycznych, gdyż prowadzi ono do przecenienia zarówno gospodarczego znaczenia naruszenia, jak i stopnia zaangażowania przedsiębiorstwa, które zrealizowało tę sprzedaż w ramach naruszenia oraz szkodliwości naruszenia.
- 13 Wnoszące odwołanie podkreślają, że żaden z przedstawionych przez Sąd w pkt 225 zaskarżonego wyroku argumentów odnoszących się do sposobu funkcjonowania i celu naruszenia nie pozwala wykazać, że sporna sprzedaż była objęta naruszeniem.
- 14 Komisja uważa, że argumenty wnoszących odwołanie powinny zostać oddalone jako bezpodstawne.

Ocena Trybunału

- 15 W ramach zarzutu pierwszego wnoszące odwołanie twierdzą zasadniczo, że Sąd naruszył prawo, orzekając, że Komisja mogła zaliczyć sporną sprzedaż do sprzedaży uwzględnionej przy obliczaniu nałożonej na nie grzywny jako „wartość sprzedaży towarów lub usług osiągniętą przez przedsiębiorstwo, mającą bezpośredni lub pośredni związek z naruszeniem” w rozumieniu pkt 13 wytycznych z 2006 r.
- 16 Co się tyczy nakładania grzywny na podstawie art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, Trybunał orzekł, że Komisja – biorąc pod uwagę kontekst oraz cel systemu kar ustanowionego we wskazanym rozporządzeniu – jest zobowiązana dokonać oceny, w każdym rozpatrywanym przypadku, zamierzonego wpływu sankcji na zainteresowane przedsiębiorstwo, uwzględniając w szczególności obrót tego przedsiębiorstwa odzwierciedlający jego rzeczywistą sytuację gospodarczą w okresie, w którym miało miejsce naruszenie (wyrok z dnia 9 lipca 2015 r., InnoLux/Komisja, C-231/14 P, EU:C:2015:451, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 17 W tym zakresie dopuszczalne jest – celem określenia kwoty grzywny – uwzględnienie zarówno całkowitego obrotu przedsiębiorstwa, który stanowi wskazówkę – nawet, jeżeli jest ona przybliżona i nieprecyzyjna – co do wielkości tego przedsiębiorstwa i jego siły ekonomicznej, jak i tej części obrotu, która pochodzi ze sprzedaży produktów będących przedmiotem naruszenia i która może stanowić wskazówkę co do zakresu tego naruszenia (wyrok z dnia 9 lipca 2015 r., InnoLux/Komisja, C-231/14 P, EU:C:2015:451, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 18 Zgodnie z pkt 13 wytycznych z 2006 r. „[w] celu ustalenia kwoty podstawowej grzywny Komisja uwzględni wartość sprzedaży [towarów] lub usług [osiągniętą] przez przedsiębiorstwo, [mającą] bezpośredni lub pośredni [...] związek z naruszeniem, [na] danym [obszarze] geograficznym na terytorium EOG”. W części wstępnej wytycznych w pkt 6 uściślono, że „[p]ołączenie wartości sprzedaży mających związek z naruszeniem przepisów z okresem jego trwania stanowi [odpowiednią wartość zastępczą] odzwierciedlającą zarówno gospodarcze znaczenie naruszenia, jak i stopień zaangażowania każdego z uczestniczących w nim przedsiębiorstw”.
- 19 Wynika z tego, że celem pkt 13 wytycznych z 2006 r. jest przyjęcie za punkt wyjścia, przy obliczaniu kwoty grzywny nałożonej na przedsiębiorstwo, kwoty odzwierciedlającej gospodarcze znaczenie naruszenia i stopień zaangażowania tego przedsiębiorstwa w tym naruszeniu. W konsekwencji chociaż pojęcie „wartości sprzedaży”, o której mowa w tym pkt 13, nie powinno zapewne rozciągać się do tego stopnia, żeby obejmowało osiągniętą przez dane przedsiębiorstwo sprzedaż niepodlegającą zakresowi działania rozpatrywanego kartelu, to jednak byłoby naruszeniem celu realizowanego przez ten przepis,

gdyby pojęcie to było rozumiane w ten sposób, że dotyczy ono wyłącznie obrotów osiągniętych z samej sprzedaży, względem której wykazano, że miała związek z danym kartelem (wyroki: z dnia 11 lipca 2013 r., Team Relocations i in./Komisja, C-444/111 P, niepublikowany, EU:C:2013:464, pkt 76; a także z dnia 12 listopada 2014 r., Guardian Industries i Guardian Europe/Komisja, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, pkt 57).

- 20 Co się tyczy spornej sprzedaży, chociaż – jak utrzymują wnoszące odwołanie – była ona realizowana na podstawie umów zawartych przed okresem naruszenia, to jednak w pkt 226 zaskarżonego wyroku Sąd słusznie orzekł, że Komisja mogła zasadnie uwzględnić ją w wartości sprzedaży obliczonej na podstawie pkt 13 wytycznych z 2006 r. w celu obliczenia kwoty podstawowej grzywny, tak samo jak sprzedaż realizowaną na podstawie umów dostawy zawartych w trakcie trwania naruszenia, w wypadku których nie wykazano jednak, że były konkretnie objęte znową.
- 21 Z pkt 222–225 zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd potwierdził zastosowaną przez Komisję metodę obliczania, badając dotyczące sposobu funkcjonowania i celów naruszenia argumenty, na których instytucja ta oparła się, aby uznać, że uwzględnienie spornej sprzedaży było zasadne, gdyż sprzedaż ta pozwoliła odzwierciedlić gospodarcze znaczenie naruszenia.
- 22 A zatem Sąd uznał w szczególności, w pkt 225 i 225 zaskarżonego wyroku, że uwzględnienie spornych sprzedaży było zasadne zarówno z uwagi na zasięg i sposób funkcjonowania kartelu, jak i na realizowany przez niego ogólny cel stabilizacji rynku, co oznacza, że do osiągnięcia tego celu nie była konieczna zmowa dotycząca każdej z umów dostawy. W tym względzie Sąd słusznie stwierdził, że w takich okolicznościach konieczność istnienia zmowy odnoszącej się do określonej umowy dostawy zależała od podziału dostaw, subiektywnej potrzeby podjęcia środków służących zachowaniu odpowiednich udziałów w rynku, jak też zdolności każdej z umów do wywołania istotnej zmiany udziału w ogólnej liczbie dostaw przewidywanej przez każdego z uczestników kartelu.
- 23 Wbrew temu, co twierdzą wnoszące odwołanie, argumenty te nie są pozbawione znaczenia. Globalny plan kartelu polegał bowiem na podziale dostaw szkła samochodowego pomiędzy uczestników kartelu, zarówno w odniesieniu do istniejących umów na dostawy, jak i nowych umów. Podział ten dotyczył więc – jak wynika z ustalenia faktycznego poczynionego przez Sąd w pkt 24 zaskarżonego wyroku – całej działalności uczestników kartelu prowadzonej na właściwym rynku, o czym świadczy w szczególności sposób funkcjonowania kartelu, z którego wynika, że obejmował on podejmowanie środków zaradczych uwzględniających istniejące umowy dostawy. Wynika stąd, że sprzedaż realizowaną na podstawie umów pochodzących sprzed okresu naruszenia i nie renegocjowanych w trakcie tego okresu należy uznać za objętą zakresem działalności kartelu w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 19 niniejszego wyroku. Wobec tego należy stwierdzić, że gdyby Komisja nie była w stanie uwzględnić tej sprzedaży w wartości sprzedaży obliczonej na podstawie pkt 13 wytycznych z 2006 r., to uzyskana w ten sposób kwota grzywny nie odzwierciedlałaby gospodarczego znaczenia naruszenia. A zatem Sąd nie naruszył prawa, uznając, że sporna sprzedaż była przedmiotem rzeczowego naruszenia.
- 24 W konsekwencji zarzut pierwszy należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia prawa przy wykładni art. 23 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1/2003

Argumentacja stron

- 25 W ramach zarzutu drugiego, wymierzonego przeciwko pkt 410–423 zaskarżonego wyroku, wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd błędnie orzekł, iż definitywna kwota grzywny, która została na nie nałożona przez Komisję, nie przekracza wynoszącego 10% pułapu całkowitego obrotu uzyskanego w trakcie roku obrotowego poprzedzającego przyjęcie spornej decyzji, przewidzianego w art. 23 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1/2003 (zwanego dalej „górną granicą grzywny”).
- 26 Sąd naruszył więc prawo, orzekając, że Komisja zasadnie zastosowała – w celu przewalutowania całkowitego obrotu, który w wypadku wnoszących odwołanie jest wyrażony w funtach szterlingach – średni kurs wymiany Europejskiego Banku Centralnego (EBC) obowiązujący w okresie między 1 kwietnia 2007 r. a 31 marca 2008 r. zamiast kursu wymiany obowiązującego w dniu wydania spornej decyzji, czyli w dniu 12 listopada 2008 r. Maksymalna kwota grzywny, jaką Komisja miała prawo nałożyć na wnoszące odwołanie, wynosi 317 547 860 EUR, czyli o 39 452 140 EUR mniej niż grzywna, która została ostatecznie na nie nałożona.
- 27 Po pierwsze, wnoszące odwołanie utrzymują, że przyjęta przez Sąd wykładnia nie jest zgodna z celem przewidzianej w art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 górnej granicy grzywny, która ma umożliwiać ochronę przed wahaniami kursów walut poprzedzającymi wydanie decyzji przez Komisję, kiedy to grzywna staje się wymagalna.
- 28 W tym względzie Sąd błędnie oparł się na orzecznictwie dotyczącym kursu wymiany mającego zastosowanie przy obliczaniu kwoty podstawowej grzywny, na które nie można powoływać się przy określaniu górnej granicy grzywny, ponieważ cel, jaki zamierzał osiągnąć prawodawca Unii, gdy ustanawiał tę granicę, jest odrębny i niezależny od celu, któremu służą kryteria wagi i czasu trwania naruszenia. Celem tej górnej granicy jest właśnie udzielenie bezwzględnej ochrony przed skutkami wahań wartości walut, jakie mogą wystąpić do dnia wydania decyzji Komisji, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, a w szczególności z pkt 59 wyroku z dnia 16 listopada 2000 r., *Enso Española/Komisja* (C-282/98 P, EU:C:2000:628), z pkt 89 wyroku z dnia 16 listopada 2000 r., *Sarrió/Komisja* (C-291/98 P, EU:C:2000:631), z pkt 606 wyroku z dnia 15 października 2002 r., *Limburgse Vinyl Maatschappij i in./Komisja* (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582), a także z pkt 63 wyroku z dnia 4 września 2014 r., *YKK i in./Komisja* (C-408/12 P, EU:C:2014:2153).
- 29 Po drugie, wnoszące odwołanie kwestionują zawarte w pkt 418 zaskarżonego wyroku stwierdzenie, że przedsiębiorstwa powinny ponosić ryzyko wahań wartości walut między rokiem obrotowym poprzedzającym wydanie decyzji a datą wydania decyzji Komisji, co generuje znaczące koszty po stronie przedsiębiorstw. Stwierdzenie to nie jest zgodne z celem art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 i nie znajduje żadnej podstawy w orzecznictwie Trybunału.
- 30 Po trzecie, przyjęte przez Sąd podejście nie pozwala zagwarantować równości traktowania między przedsiębiorstwami, których księgowość jest prowadzona w walutach innych niż euro, a przedsiębiorstwami, których księgowość prowadzona jest w euro, ponieważ te pierwsze ponoszą ryzyko znaczącej zmiany wysokości górnej granicy grzywny ze względu na wahania wartości walut, podczas gdy te drugie nie są narażone na takie ryzyko.
- 31 Po czwarte, przyjęte przez Sąd podejście nie umożliwia zagwarantowania pewności prawa, ponieważ stwarza ono niepewność co do maksymalnego ryzyka finansowego, jakie są zmuszone ponosić przedsiębiorstwa, których walutą rozliczeniową jest waluta inna niż euro.

32 Komisja utrzymuje, że zarzut ten winien być oddalony jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 33 W ramach zarzutu drugiego wnoszące odwołanie utrzymują zasadniczo, że Sąd błędnie orzekł, iż Komisja miała prawo obliczyć górną granicę grzywny na podstawie średniego kursu wymiany obowiązującego w trakcie roku obrotowego poprzedzającego wydanie spornej decyzji, a nie na podstawie kursu wymiany obowiązującego w dniu wydania tej decyzji. Podnoszą one, że postępując w ten sposób Sąd nie wziął pod uwagę celu, jakiemu służy górna granica grzywny, orzecznictwa Trybunału ani też zasad równego traktowania i pewności prawa.
- 34 Zgodnie z art. 23 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1/2003 grzywna nałożona na każde przedsiębiorstwo lub związek przedsiębiorstw uczestniczący w naruszeniu nie przekroczy 10% całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym roku obrotowym.
- 35 Wnoszące odwołanie, których całkowity obrót uzyskany w bezpośrednio wcześniejszym roku obrotowym był wyrażony w funtach szterlingach, nie kwestionują prawa Komisji do ustalania w walucie euro grzywien nakładanych na podstawie art. 23 rozporządzenia nr 1/2003. Przepis ten nie zawiera jednak żadnych wskazówek odnośnie do kursu wymiany, jaki należy stosować przy określaniu górnej granicy grzywny, w sytuacji gdy całkowity obrót, o którym mowa w art. 23 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia, jest wyrażony w walucie innej niż euro.
- 36 W tym względzie, aby ocenić zasadność zastosowanej przez Komisję metody przewalutowania, należy zaznaczyć, że Sąd powołał się – za co nie jest krytykowany przez wnoszące odwołanie – na cel, któremu służy górna granica grzywny i który został doprecyzowany przez Trybunał w pkt 281 i 282 wyroku z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja (C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408) i przypomniany przez Sąd w pkt 414 zaskarżonego wyroku. Celem tym jest uniknięcie nakładania grzywien, których przedsiębiorstwa przewidywalnie nie będą w stanie zapłacić ze względu na ich wielkość określoną na podstawie całkowitego obrotu, jakkolwiek w sposób przybliżony i niedoskonały.
- 37 Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, kwota grzywny, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorstwo, ma bowiem górną granicę określoną liczbowo i w sposób bezwzględny, tak że maksymalna kwota grzywny, którą można nałożyć na dane przedsiębiorstwo, może być z góry przewidziana (zob. podobnie wyrok z dnia 9 lipca 2015 r., InnoLux/Komisja, C-231/14 P, EU:C:2015:451, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 A zatem w świetle tego celu Sąd nie może być krytykowany za to, że w pkt 415 zaskarżonego wyroku orzekł, iż zasadniczo to na podstawie realiów gospodarczych panujących w trakcie roku obrotowego poprzedzającego wydanie decyzji nakładającej sankcje za naruszenie art. 81 WE należy ustalać górną granicę, o której mowa w art. 2 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1/2003.
- 39 Jak podkreśliła bowiem rzecznik generalna w pkt 51 swej opinii, stwierdzenie to jest zgodne z rozstrzygnięciem prawodawcy Unii, że obrót uzyskany w ostatnim zamkniętym roku obrotowym poprzedzającym wydanie decyzji ustalającej kwotę grzywny stanowi co do zasady możliwą do ustalenia z wyprzedzeniem wartość referencyjną, która najlepiej odzwierciedla zdolność płatniczą przedsiębiorstwa na dzień, w którym zostało ono uznane za ponoszące odpowiedzialność za naruszenie i w którym Komisja nałożyła na nie karę pieniężną.
- 40 Wbrew temu, co twierdzą wnoszące odwołanie, należy jednak stwierdzić, że rozstrzygnięcie to uzasadnia również przyjęcie obowiązującego w trakcie tego okresu kursu wymiany w celu dokonania przewalutowania tej wartości referencyjnej, kiedy jest ona wyrażona w walucie innej niż euro.

- 41 Należy bowiem zaznaczyć, że, w pierwszym rzędzie, co się tyczy oceny zdolności płatniczej przedsiębiorstwa, zgodne z dokonaniem przez prawodawcę Unii rozstrzygnięciem jest powoływanie się w tym zakresie nie na kurs wymiany obowiązujący w dniu wydania decyzji nakładającej grzywnę, ale na średni kurs wymiany z roku obrotowego poprzedzającego wydanie tej decyzji, gdyż ten drugi kurs najlepiej odzwierciedla realia gospodarcze, jakie panowały w trakcie owego roku.
- 42 W tym względzie – wbrew stanowisku wnoszących odwołanie – z orzecznictwa Trybunału nie można wywnioskować, że w odniesieniu do przeliczenia maksymalnej kwoty grzywny orzekł on, iż należy bezwzględnie stosować kurs wymiany obowiązujący w dniu wydania decyzji nakładającej grzywnę. Przeciwnie, należy stwierdzić, że wskazane orzecznictwo potwierdza wniosek, do którego doszedł Sąd w pkt 415 zaskarżonego wyroku, a mianowicie że przy ocenie realiów gospodarczych z danego okresu należy posługiwać się kursami wymiany obowiązującymi w trakcie tego okresu. W przeciwnym wypadku ocena owych realiów gospodarczych siłą rzeczy zostałaby bowiem zniekształcona przez czynniki o charakterze zewnętrznym i przypadkowym, takie jak zmiana kursu wymiany, która nastąpiła w okresie późniejszym niż ten rok obrotowy (zob. analogicznie wyrok z dnia 16 listopada 2000 r., *Sarrió/Komisja*, C-291/98 P, EU:C:2000:631, pkt 86, 88).
- 43 W drugim rzędzie należy stwierdzić, że potwierdzona przez Sąd w pkt 416 zaskarżonego wyroku metoda przeliczenia spełnia przypomniany w pkt 37 niniejszego wyroku wymóg przewidywalności górnej granicy grzywny, gdyż metoda ta jest oparta na kursie wymiany, z którym można było się zapoznać przed wydaniem przez Komisję decyzji nakładającej grzywnę i za pomocą którego możliwe jest określenie z wyprzedzeniem górnej granicy grzywny.
- 44 W trzecim rzędzie, co się tyczy twierdzenia wnoszących odwołanie, że Sąd nie uwzględnił celu górnej granicy grzywny, w tym sensie, że granica ta ma służyć zapewnieniu bezwzględnej ochrony przed wahaniami wartości walut do czasu wydania decyzji nakładającej grzywnę, należy stwierdzić, iż twierdzenie to nie może zostać uwzględnione.
- 45 Jak podkreśliła bowiem rzecznik generalna w pkt 55 swej opinii, ochrona taka nie stanowi samodzielnego celu górnej granicy grzywny, ale raczej aspekt częściowy ochrony, jaką granica ta zapewnia tym przedsiębiorstwom przed nadmiernymi i nieproporcjonalnymi grzywnami (zob. analogicznie wyrok z dnia 28 czerwca 2005 r., *Dansk Rørindustri i in./Komisja*, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 281). A zatem jeśli chodzi o cel górnej granicy grzywny, wnoszące odwołanie nie mogą opierać swej argumentacji na orzecznictwie przytoczonym w pkt 28 niniejszego wyroku. Chociaż w tym orzecznictwie dotyczącym przeliczania wartości sprzedaży przy ustalaniu kwoty podstawowej grzywny przyznano, że górna granica grzywny służy ograniczeniu szkodliwych konsekwencji ewentualnych wahań wartości walut, to jednak nie wynika z niego, że owa granica stanowi bezwzględną ochronę przed takimi wahaniami, ani że kursem wymiany właściwym dla określenia rzeczony granicy jest kurs obowiązujący w dniu wydania decyzji o nałożeniu grzywny.
- 46 Co się tyczy rzekomych skutków wahań wartości walut dla poziomu górnej granicy grzywny przeliczonej na euro, należy stwierdzić, że wnoszące odwołanie nie przedstawiły żadnego dowodu, który pozwalałby wykazać, że przedstawione przez Sąd w pkt 415 zaskarżonego wyroku stwierdzenie, iż przyjęta przez Komisję metoda obliczania górnej granicy grzywny stanowi ograniczenie ewentualnych szkodliwych konsekwencji takich wahań, jest błędne. Z pkt 42 niniejszego wyroku wynika bowiem, że taka metoda, oparta na średniej kursów historycznych obowiązujących w trakcie roku obrotowego poprzedzającego wydanie decyzji nakładającej grzywnę, a nie na kursie wymiany obowiązującym w dniu wydania tej decyzji, neutralizuje z natury skutki takich wahań dla poziomu górnej granicy grzywny do czasu wydania rzeczony decyzji. Argumentacja wnoszących odwołanie nie może w tym zakresie zostać uwzględniona, ponieważ metoda przewalutowania oparta na kursie wymiany z danego dnia ma siłą rzeczy charakter przypadkowy i niepewny, w przeciwieństwie do metody przyjętej przez Sąd.

- 47 Wobec tego należy stwierdzić, że Sąd nie naruszył prawa, orzekając w pkt 416 zaskarżonego wyroku, że metoda przewalutowania, którą posłużyła się Komisja w celu ustalenia górnej granicy grzywny, jest zgodna z celem owej granicy.
- 48 Ponadto wnoszące odwołanie nie mogą opierać swej argumentacji na okoliczności, że przedsiębiorstwa, których księgowość jest prowadzona w walucie innej niż euro, doświadczają nierównego traktowania względem przedsiębiorstw, których księgowość jest prowadzona w walucie euro, ze względu na narażenie tych pierwszych na ryzyko wahań wartości walut. Skoro wnoszące odwołanie nie kwestionują w istocie okoliczności, że nałożona na nie grzywna może zostać ustalona w euro, to siłą rzeczy są one narażone na wahania wartości walut. W tym względzie Sąd słusznie orzekł jednak w pkt 418 zaskarżonego wyroku, że wahania wartości walut stanowią ryzyko, z którego mogą wynikać zarówno korzyści, jak i niedogodności, które to ryzyko przedsiębiorstwa realizujące część swej sprzedaży na rynkach eksportowych muszą zwykle ponosić w ramach swej działalności handlowej i którego istnienie nie może samo w sobie skutkować uznaniem za niewłaściwą kwoty grzywny ustalonej zgodnie z prawem, z uwzględnieniem wagi i czasu trwania naruszenia.
- 49 Co więcej, argument wnoszących odwołanie dotyczący domniemanego naruszenia przez Sąd zasady pewności prawa jest oparty – jak orzeczono w pkt 46 niniejszego wyroku – na błędnym założeniu, że zatwierdzona przez Sąd metoda obliczania naraziła je na ryzyko, iż poziom górnej granicy grzywny będzie się zmieniać w zależności od wahań wartości walut występujących między końcem bezpośrednio wcześniejszego roku obrotowego a datą wydania spornej decyzji.
- 50 Wobec tego argumenty te należy oddalić jako bezzasadne.
- 51 W świetle całości powyższych rozważań Sąd nie naruszył prawa, uznając w pkt 421 zaskarżonego wyroku, że Komisja zasadnie obliczyła górną granicę grzywny na podstawie całkowitego obrotu uzyskanego przez wnoszące odwołanie w roku obrotowym poprzedzającym wydanie zaskarżonej decyzji, przeliczonego na euro po średnim kursie wymiany obowiązującym w trakcie owego roku.
- 52 W tym stanie rzeczy drugi zarzut wnoszących odwołanie należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności, a także na niewykonaniu przez Sąd przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania

Argumentacja stron

- 53 Trzeci zarzut wnoszących odwołanie, wymierzony przeciwko pkt 396–402, 434, 438 i 440–444 zaskarżonego wyroku, składa się z dwóch części.
- 54 W ramach części pierwszej wnoszące odwołanie twierdzą, że Sąd naruszył prawo poprzez błędne zastosowanie zasad równego traktowania i proporcjonalności, kiedy to oddalił ich zarzut, w ramach którego podniosły one, że grzywna, jaką nałożyła na nie Komisja, była proporcjonalnie bardziej dotkliwa niż grzywna nałożona na pozostałych uczestników kartelu ze względu na mniej zdywersyfikowany charakter działalności wnoszących odwołanie.
- 55 Sąd zlekceważył tym samym argument wnoszących odwołanie, w myśl którego w sytuacji gdy szkodliwe konsekwencje grzywny dla danego przedsiębiorstwa są nieproporcjonalne w stosunku do grzywny nałożonej na innych adresatów decyzji – o czym świadczy stosunek kwoty grzywny do całkowitego rocznego obrotu tych przedsiębiorstw – Komisja powinna upewnić się, że zasady proporcjonalności i równego traktowania są przestrzegane. Tymczasem w taki stan rzeczy był możliwy do przewidzenia w chwili wydania spornej decyzji, co wynika ze sprawozdania przedłożonego Sądowi przez firmę doradczą. W tym zakresie Sąd błędnie zinterpretował cel tego sprawozdania, które zostało

przedłożone nie jako dowód odnoszący się do okoliczności faktycznych zaistniałych po wydaniu spornej decyzji, ale jako dowód na okoliczność, że nałożenie znaczącej grzywny na wnoszące odwołanie wywołało nieproporcjonalne skutki i doprowadziło do poważnego pogorszenia się ich sytuacji finansowej w stosunku do sytuacji pozostałych uczestników kartelu.

- 56 Ponadto Sąd błędnie zinterpretował argumenty wnoszących odwołanie, w ramach których twierdziły one, że Komisja powinna była uwzględnić nie ewentualną deficytową sytuację przedsiębiorstw mniej przystosowanych do warunków panujących na rynku, ale oddziaływanie, jakie grzywna w znacznej wysokości mogła mieć na sytuację finansową przedsiębiorstw, w szczególności zaś tych, których działalność jest najmniej zdywersyfikowana.
- 57 Sąd pominął wreszcie okoliczność, że argumenty analogiczne do tych, które sformułowały wnoszące odwołanie, zostały uwzględnione przez Komisję we wcześniejszych decyzjach, a także przez Sąd, w szczególności w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., *Novácke chemické závody/Komisja* (T-352/09, EU:T:2012:673).
- 58 W drugiej części zarzutu trzeciego wnoszące odwołanie podnoszą, że Sąd naruszył prawo, rezygnując z wykonania w wymaganym zakresie nieograniczonego prawa orzekania w celu zaradzenia nierównemu traktowaniu, jakiego doświadczyły one względem pozostałych uczestników naruszenia, które doprowadziło do wydania spornej decyzji. Wnoszące odwołanie utrzymują, że przy wykonywaniu tego prawa Sąd powinien był wziąć pod uwagę trudności finansowe, jakich doświadczyły one w efekcie zapłaty grzywny, przy czym nie jest konieczne – jak uznał Sąd w pkt 443 zaskarżonego wyroku – aby trudności takie stanowiły okoliczności nadzwyczajne. Wystarczy, że trudności te mogą wywrzeć znaczący wpływ na wnoszące odwołanie, sprawiając, że doświadczają one nierównego traktowania względem pozostałych uczestników tego naruszenia, aby ich wystąpienie uzasadniało korektę kwoty grzywny.
- 59 Komisja stoi na stanowisku, że zarzut ten winien być oddalony jako bezzasadny.

Ocena Trybunału

- 60 W pierwszej części tego zarzutu wnoszące odwołanie twierdzą zasadniczo, że w ramach kontroli legalności spornej decyzji przeprowadzanej na podstawie art. 263 TFUE Sąd błędnie zastosował zasady równego traktowania i proporcjonalności. Utrzymują one, że zasady te wymagały, aby Sąd orzekł, że przy ustalaniu kwoty grzywien Komisja powinna była wziąć pod uwagę okoliczność, iż grzywna nałożona na wnoszące odwołanie miała dla nich skutki w sposób oczywisty bardziej szkodliwe niż dla pozostałych uczestników kartelu, ze względu na mniej zdywersyfikowany charakter działalności wnoszących odwołanie, o czym świadczy zróżnicowanie stosunku grzywny do całkowitego obrotu ukaranych przedsiębiorstw.
- 61 Co się tyczy dowodów zawartych w sprawozdaniu firmy doradczej, o którym mowa w pkt 400 zaskarżonego wyroku, z pkt 401 tego wyroku wynika, że zasadniczo z powodów przedstawionych w pkt 274 i 275 tego wyroku, a mianowicie dlatego, że sprawozdanie to odnosiło się do zmiany sytuacji finansowej wnoszących odwołanie po wydaniu spornej decyzji i że wobec tego nie mogło ono w żadnym wypadku wpłynąć na legalność tej decyzji w ramach kontroli przeprowadzanej na podstawie art. 263 TFUE, Sąd uznał, że nie należy ich brać pod uwagę przy ocenie legalności grzywny.
- 62 Chociaż wnoszące odwołanie zasygnalizowały rzeczywiście w sposób dorozumiany przeinaczenie tych dowodów, w szczególności podnosząc, że Sąd nie uwzględnił celu tego sprawozdania, to sama wzmianka o takim przeinaczeniu nie spełnia wymogów ustanowionych w orzecznictwie Trybunału, w myśl których w odwołaniu należy dokładnie wskazać, które dowody zostały przeinaczone przez Sąd,

oraz wykazać błędy w ocenie, które w ocenie wnoszącego odwołanie doprowadziły do takiego przeinaczenia (zob. podobnie wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 50).

- 63 Ponadto, jeśli chodzi o argument dotyczący braku uwzględnienia stosunku kwoty grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie do ich łącznego obrotu w porównaniu z pozostałymi adresatami spornej decyzji i domniemanej nierówności traktowania, jaka stąd wynikała, należy stwierdzić, że – wbrew temu, co twierdzą wnoszące odwołanie – Sąd odniósł się do tego argumentu w pkt 397–399 zaskarżonego wyroku.
- 64 W szczególności w pkt 398 tego wyroku Sąd słusznie orzekł, że nie jest sprzeczne z zasadą proporcjonalności i równego traktowania to, że w efekcie zastosowania przewidzianej w pkt 13 wytycznych z 2006 r. metody obliczania kwoty podstawowej grzywien na przedsiębiorstwo, którego działalność koncentruje się bardziej niż w wypadku innych przedsiębiorstw na sprzedaży towarów lub usług związanych bezpośrednio lub pośrednio z naruszeniem, zostaje nałożona grzywna, której stosunek proporcjonalny do jego łącznego obrotu jest wyższy niż w wypadku grzywien nałożonych odpowiednio na każde z pozostałych przedsiębiorstw. Sąd stwierdził bowiem, że we wskazaną metodę obliczania, która nie jest oparta na łącznym obrocie zainteresowanych przedsiębiorstw, wpisane jest wystąpienie różnic między przedsiębiorstwami w zakresie stosunku między wielkością obrotu a kwotą grzywien, jakie zostały na nie nałożone.
- 65 Jak stwierdził Sąd w pkt 397 zaskarżonego wyroku, z orzecznictwa Trybunału wynika, że przy ustalaniu kwoty grzywien Komisja nie ma obowiązku zapewnienia, w przypadku gdy grzywny zostają nałożone na kilka przedsiębiorstw uczestniczących w tym samym naruszeniu, aby ostateczne kwoty grzywien dla tych przedsiębiorstw odzwierciedlały różnice pomiędzy nimi ze względu na ich całkowity obrót (wyrok z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 312).
- 66 Co się tyczy domniemanego naruszenia zasady równego traktowania podnoszonego przez wnoszące odwołanie, przy założeniu, że zastrzeżenie to sprowadza się do twierdzenia, iż Komisja powinna była odstąpić od tej metody i zdecydować, że w wypadku wnoszących odwołanie kwota grzywny zostanie obniżona ze względu na mniej zdywersyfikowany charakter ich działalności, należy stwierdzić, podobnie, jak uczyniła to rzecznik generalna w pkt 100 swej opinii, że różnica procentowego stosunku grzywny do całkowitego obrotu poszczególnych przedsiębiorstw nie może sama w sobie stanowić wystarczającego uzasadnienia dla odstąpienia przez Komisję od metody obliczania, którą sama ustanowiła. Sprowadzałoby się to bowiem do uprzywilejowania mniej zdywersyfikowanych przedsiębiorstw w oparciu o kryteria pozbawione znaczenia z punktu widzenia wagi i czasu trwania naruszenia. Przy ustalaniu kwoty grzywny natomiast nie można poprzez stosowanie różnych metod obliczeniowych dopuszczać się dyskryminacji pomiędzy przedsiębiorstwami, które wzięły udział w porozumieniu lub w uzgodnionej praktyce sprzecznych z art. 101 ust. 1 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 19 lipca 2012 r., Alliance One International i Standard Commercial Tobacco/Komisja i Komisja/Alliance One International i in., C-628/10 P i C-14/11 P, EU:C:2012:479, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 67 W odniesieniu do argumentu wnoszących odwołanie dotyczącego wpływu, jaki grzywna w znacznej wysokości wywarła na ich sytuację finansową, należy stwierdzić, że Trybunał wielokrotnie orzekał, iż przy określaniu kwoty grzywny Komisja nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji finansowej zainteresowanego przedsiębiorstwa, a w szczególności jego zdolności płatniczej, gdyż uznanie istnienia takiego obowiązku prowadziłoby do przyznania przedsiębiorstwom najmniej przystosowanym do warunków rynku nieuzasadnionej przewagi konkurencyjnej (wyrok z dnia 10 maja 2007 r., SGL Carbon/Komisja, C-328/05 P, EU:C:2007:277, pkt 100 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 68 Wnoszące odwołanie nie mogą wreszcie skutecznie podnosić, że tego rodzaju względy zostały wzięte pod uwagę w innych decyzjach Komisji, gdyż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wcześniejsza praktyka decyzyjna Komisji nie stanowi mających zastosowanie ram prawnych dla grzywien w zakresie prawa konkurencji (wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., LG Display i LG Display Taiwan/Komisja, C-227/14 P, EU:C:2015:258, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 69 W tych okolicznościach pierwsza część zarzutu trzeciego nie może zostać uwzględniona.
- 70 W ramach drugiej części zarzutu trzeciego wnoszące odwołanie podnoszą wobec Sądu zastrzeżenie, że nie wykonał on we właściwy sposób nieograniczonego prawa orzekania przyznanego mu mocą art. 261 TFUE w związku z art. 31 rozporządzenia nr 1/2003, jako że nie obniżył kwoty grzywny w celu zagwarantowania równego traktowania uczestników kartelu.
- 71 Należy przypomnieć, że zgodnie z przepisami wskazanymi w poprzednim punkcie Sąd jest uprawniony, poza zwykłą kontrolą zgodności z prawem wymierzonych przez Komisję grzywien, do zastąpienia oceny Komisji własną oceną i w konsekwencji uchylenia, zmniejszenia lub podwyższenia nałożonej grzywny lub okresowej kary pieniężnej (zob. podobnie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Galp Energía España i in./Komisja, C-603/13 P, EU:C:2016:38, pkt 75 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 72 Nie jest natomiast zadaniem Trybunału, który rozstrzyga kwestie prawne w ramach odwołania, zastąpienie w imię zasady słuszności własną oceną oceny Sądu, który w ramach nieograniczonego prawa orzekania orzeka o grzywnach nałożonych na przedsiębiorstwa z powodu naruszenia przez nie prawa Unii (wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Schindler Holding i in./Komisja, C-501/11 P, EU:C:2013:522, pkt 164 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 73 Tylko gdyby Trybunał uznał, że poziom sankcji jest nie tylko niewłaściwy, ale również nadmierny, a w efekcie nieproporcjonalny, należałoby stwierdzić, że doszło do naruszenia przez Sąd prawa ze względu na niewłaściwy charakter kwoty grzywny (wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Schindler Holding i in./Komisja, C-501/11 P, EU:C:2013:522, pkt 165 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 74 W tym względzie z pkt 433, 438 i 441 zaskarżonego wyroku wynika, że w odniesieniu do uznanego przez wnoszące odwołanie za nieproporcjonalny charakteru grzywny nałożonej na wnoszące odwołanie Sąd przeprowadził, w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania, analizę podniesionych przez nie argumentów, dotyczących, po pierwsze, okoliczności, że ze względu na mniejszą dywersyfikację ich działalności kwota tej grzywny wywarła bardziej znaczący wpływ na ich sytuację finansową niż kwota grzywny nałożonej na pozostałe ukarane przedsiębiorstwa, a po drugie, okoliczności, że rzeczona grzywna poskutkowała pogorszeniem ich sytuacji finansowej. W tym zakresie Sąd wziął pod uwagę dowody zawarte w sprawozdaniu firmy doradczej, o którym mowa w pkt 55 niniejszego wyroku.
- 75 Jeśli chodzi o ten pierwszy argument, to – jak wynika z pkt 64 niniejszego wyroku – Sąd słusznie orzekł w pkt 438 zaskarżonego wyroku, że wskazane przez wnoszące odwołanie okoliczności, nawet jeśli zostaną udowodnione, nie mają znaczenia dla badania proporcjonalności grzywny.
- 76 Jeśli chodzi o ten drugi argument, to z pkt 441 i 442 zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd słusznie uznał, iż samo istnienie ewentualnych trudności finansowych może uzasadniać obniżenie grzywny jedynie w wyjątkowych okolicznościach, kiedy przemawia za tym nadrzędny interes. Jak stwierdził zasadniczo Sąd w pkt 441 zaskarżonego wyroku, automatyczne uwzględnianie takich trudności skutkowałoby bowiem pozbawieniem grzywien, jakie Komisja nakłada na przedsiębiorstwa na podstawie art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003, ich odstraszającego charakteru.

- 77 A zatem wbrew temu, co twierdzą wnoszące odwołanie, Sąd nie orzekł, że nieograniczone prawo orzekania może być wykonywane jedynie w wyjątkowych okolicznościach, ale stwierdził, że obniżenie grzywny uzasadnione istnieniem domniemanych trudności finansowych może nastąpić jedynie wówczas, gdy owe trudności mają wyjątkowy charakter. W pkt 434 i 443 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, na podstawie dostępnego mu materiału dowodowego, że w niniejszej sprawie tak nie jest.
- 78 Wobec tego należy stwierdzić, że drugą część zarzutu trzeciego należy oddalić, gdyż, po pierwsze, wynika ona z błędnej interpretacji zaskarżonego wyroku, a po drugie, ma na celu uzyskanie ponownej analizy dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych, której przeprowadzenie nie jest zadaniem Trybunału w postępowaniu odwoławczym.
- 79 W świetle całości powyższych rozważań zarzut trzeci należy częściowo odrzucić jako niedopuszczalny, a częściowo oddalić jako bezzasadny.
- 80 Wobec tego, że nie można przychylić się do żadnego z zarzutów podnoszonych przez wnoszące odwołanie na poparcie ich odwołania, należy odwołanie oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 81 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnoszące odwołanie przegrały sprawę, a Komisja wniosła o obciążenie ich kosztami postępowania, należy obciążyć je kosztami niniejszego postępowania odwoławczego.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Pilkington Group Ltd, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH i Pilkington Italia SpA zostają obciążone kosztami postępowania.

Podpisy